

TÜRKİYE VE AVUSTURYA MÜZİK ÖĞRETMENİ YETİŞTİRME PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

*Elvan GÜN DURU**

*Sibel KARAKELLE***

ÖZET

Bu çalışmada, küresel gelişim süreci içerisinde önemli bir yer alan eğitim politikalarına bağlı olarak Türkiye ve Avusturya'da uygulanmakta olan müzik öğretmeni yetiştirme programlarının benzerlik ve farklılıklarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmanın, bu konuda yapılacak yeni çalışmalara ışık tutması ve yeni program hazırlama çalışmalarına bir alternatif model sunması açısından önemli ve yararlı olacağı düşünülmektedir. Çalışma, konusu gereği karşılaştırmalı bir eğitim araştırması olup, nitel bir çalışmadır. Doküman analizi ile elde edilen bulguların analizi sırasında ise sayısal verilerden yararlanılmıştır.

Veri toplama aracı olarak iki ülkeden random olarak belirlenen Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi ve Graz Üniversitesinin yürürlükte olan Müzik Eğitimi Lisans programlarından yararlanılmıştır. Çalışma, Avusturya'da merkezi olmayan bir sistem uygulandığı için Türkiye ve Avusturya'dan birer üniversite ile sınırlı tutulmuştur. Karşılaştırma yapılırken daha önce yapılmış olan çalışmalar göz önünde bulundurularak veriler seçilmiş, sınıflandırılmış, konu ile ilgili tez, makale, dergi ve kitaplar irdelenmiş, programların benzer ve farklı yönleri ortaya konulmuştur. Araştırmada elde edilen verilerin sınıflandırılmasında ve karşılaştırılmasında, daha önce yapılmış olan çalışmalardan da yararlanılarak, karşılaştırma parametreleri belirlenmiş ve üç ana başlık altında müzik öğretmenliği lisans programı derslerinin incelenmesi yapılmıştır. Bu ana başlıklar; müzik (genel) alanı dersleri, pedagoji alanı dersleri ve bu derslerin dışında kalan diğer dersler olarak belirlenmiştir. Bu tür araştırmaların müzik eğitimi öğretmeni yetiştirme programlarının gelişimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Avusturya, karşılaştırmalı eğitim, müzik öğretmeni yetiştirme programı, müzik eğitimi, Türkiye.

A COMPARATIVE STUDY OF THE MUSIC TEACHER TRAINING PROGRAMS OF TURKEY AND AUSTRIA

ABSTRACT

This study aims at presenting the comparative study of the music teacher training programs of Turkey and Austria in deference to the

* Uzm. Elvan GÜN DURU, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Güzel Sanatlar Bölümü, El-mek: egun@mehmetakif.edu.tr

** Doç. Dr. Sibel KARAKELLE, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, El-mek: skarakelle@mehmetakif.edu.tr

education policies that reserve an important place in the process of global progression. Different data gathering tools will be utilized, including: music education programs in effect: both Mehmet Akif Ersoy University in Turkey and Graz University in Austria. The study had been limited with one university of two countries, because the system is not central in Austria. The studies made before, had been regarded while making comparison. Coupled with the study of relevant dissertations, papers, journals and books. As parameters of comparison the program includes constructional adjustments and major area courses of music.

This program will consider various teaching practices in detail. In view of the findings obtained from the existing research, similarities and differences are identified. These similarities and differences exist between Turkey and Austria for the study of Music at the undergraduate level. The current study will take the existing changes and developments into consideration. It proposes to bring into prominence researches with regard to the feasibility of national and international education policies. It is anticipated that such researches shall contribute to the improvement of music teacher training programs.

Key Words: Austria, comparative education, music teacher training, music education, Turkey.

1. Giriş

Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştirme programları sürekli olarak bir model ve standardizasyon arayışı içindedir. Musiki Muallim Mektebi’nden günümüze kadar pek çok kez üniversiteler tarafından değiştirilen ve geliştirilen müzik öğretmeni yetiştirme programları, 1998 yılında Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) tarafından tek ve ortak bir program haline dönüştürülmüştür (Barışeri, Özdek, Can, 2006; Kalyoncu, 2005; YÖK, 1998).

Yapılan değişiklik genel olarak, uygulanmakta olan programların belli noktalarının tamamen çıkarılması, kısmen değiştirilmesi veya genişletilmesi ve yeni derslerin eklenmesi şeklindedir. Yenilenen program tam bir öğretim programı özelliği göstermeyip tanımsaldır; yalnızca ders adları ve içerik tanımlarını kapsar. YÖK, standardizasyon amacıyla programın merkezi olarak, tüm üniversitelerde üzerinde değişiklik yapılmaksızın uygulanmasını öngörmüştür (Kalyoncu, 2005). 1998’de uygulamaya konulan merkezi program üzerinde pek çok tartışmalar yapılmış, eksikleri ve değişmesi gereken noktaları araştırmacılar ve akademisyenler tarafından ortaya konulmaya çalışılmıştır (Acim, 2004; Akgün, 2006; Barışeri, Özdek, Can, 2006; Dündar, 2003; Kalyoncu, 2005; Kalyoncu, 2004). Sonuç olarak 2006-2007 öğretim yılında yeni bir değişiklik ile müzik öğretmeni yetiştirme programı bugünkü halini almıştır.

2006 yılından itibaren uygulanan yeni müzik öğretmeni yetiştirme programı oldukça yoğun ders yükü ile karmaşık bir görüntü içinde olmakla beraber, müzik öğretmeni yetiştirme programları, eğitim araştırmacılarının (Bulur, 2010; Bozkaya, 2010; Küçüköncü, 2010; Gün Duru ve Köse, 2012; Çevik, 2010; Gün ve Karakelle, 2012; Doğan, 2010; Berki ve Karakelle, 2009) odağındadır. Hep daha iyisini arama ve en ideal olana ulaşma çabası, yeni alternatifleri inceleme isteğini ortaya çıkarmaktadır. Türkiye’nin çağdaşlaşma ve modernleşme hedefi göz önüne alındığında, Avrupa’daki müzik öğretmeni yetiştirme programlarının incelenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Turkish Studies

Bu çalışmanın amacı, Avusturya'daki müzik öğretmeni yetiştirme programının incelenerek Türkiye'de uygulanmakta olan müzik öğretmeni yetiştirme programı ile karşılaştırılmasıdır. Ayrıca çalışma kapsamında:

1. Türkiye ve Avusturya'da uygulanan müzik öğretmeni yetiştirme programlarının müzik (genel) alanı yönünden farklılıkları ve benzerlikleri,
2. Türkiye ve Avusturya'da uygulanan müzik öğretmeni yetiştirme programlarının pedagoji alanı bakımından farklılıkları ve benzerlikleri,
3. Türkiye ve Avusturya'da uygulanan müzik öğretmeni yetiştirme programlarının müzik (genel) alanı ve pedagoji alanı haricindeki diğer dersler yönünden farklılıkları ve benzerlikleri, irdelenmiştir.

1.1. Çalışmanın Önemi

Çalışmada karşılaştırmalı bir program analizi sonucunda Türkiye ve Avusturya'nın müzik öğretmeni yetiştirme programlarının benzerlik ve farklılıklarını ortaya koymak amaçlanmıştır, böylece çalışmanın, bu konuda yapılacak çalışmalara ışık tutması ve yeni program hazırlama çalışmalarına bir alternatif sunması açısından önemli ve yararlı olacağı düşünülmektedir.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Çalışma, konusu gereği karşılaştırmalı bir eğitim araştırması olup, nitel bir çalışmadır. Doküman analizi ile elde edilen bulguların analizi sırasında sayısal verilerden yararlanılmıştır.

2.2. Evren

Çalışmanın evrenini Türkiye ve Avusturya'dan random yöntemiyle belirlenen Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı ile Graz Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı oluşturmaktadır. Çalışma, Avusturya'da merkezi olmayan bir sistem uygulandığı için Türkiye ve Avusturya'dan birer üniversite ile sınırlı tutulmuştur.

2.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinde doküman incelemesi kullanılarak veriler toplanmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e göre (2005); doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgiler içeren yazılı kaynakların analizini ifade eder. Nitel çalışmada doküman incelemesi tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte de kullanılabilir.

Bu çalışmada nitel veri kaynağı olarak Avusturya ve Türkiye'de yürürlükte olan öğretmen yetiştirme mevzuatları, eğitim sistemleri ve öğretmen yetiştirme programlarına ilişkin tez, makale ve bildiri gibi basılı bilimsel kaynaklardan yararlanılmıştır. Ayrıca bu üniversitelerini eğitim ağlarının elektronik sayfalarından yararlanılmış ve ders programları veri kaynağı olarak kullanılmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Çalışmanın veri analizi kısmında betimsel tarama yönteminden ve sayısal verilerden yararlanılmıştır. Karşılaştırma yapılırken daha önce yapılmış olan çalışmalar göz önünde bulundurularak veriler seçilerek sınıflandırılmış, benzerlik ve farklılıklar ortaya konularak karşılaştırılmış ve yorumlanmıştır.

3. Bulgular

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Türkiye ve Avusturya’da uygulanan müzik öğretmeni yetiştirme programlarının müzik (genel) alanı yönünden farklılıkları ve benzerlikleri nelerdir? Alt problemine ilişkin bulgular ve yorum aşağıda verilmiştir. Programlarda yer alan Müzik (genel) Alanı Dersleri 4 alt başlıkta (Müzik Performansı, Müzik Pedagojisi, Müzik Teorisi ve Müzik Tarihi) incelenmiştir. Belirlenen alanlara ilişkin toplam ders kredileri tabloların altında verilmiştir.

a) Müzik Performansı

Tablo 1. Türkiye’deki Programın Müzik Performansı Alt Alanında Yer Alan Derslerine İlişkin Bulgular

Dersin Adı	Dersin Toplam Kredisi (a)	a/b* %	a/c** %	a/d*** %
Piyano I-VII	14	17,8	8,1	5,7
Bireysel Çalgı I-VII	14	17,8	8,1	5,7
Bireysel Ses Eğitimi I-IV	8	10,1	4,6	3,3
Koro I-VI	18	22,8	10,3	7,5
Orkestra/Oda Müziği I-III	11	13,9	6,4	4,6
Eşlik Çalma	2	2,5	1,2	0,8
Okul Çalgıları (Gitar/ Bağlama/ Blokflüt) I-III	8	10,1	4,6	3,3
Geleneksel THM Uygulaması	2	2,5	1,2	0,8
Geleneksel TSM Uygulaması	2	2,5	1,2	0,8
TOPLAM	79	100	45,7	32,7

*b: Müzik Performansı derslerinin toplam kredisi:79

**c: Müzik Alanı derslerinin toplam kredisi: 173

***d: Programda yer alan tüm derslerin kredisi: 240

Tablo 1’de görüldüğü gibi Türkiye’deki müzik öğretmeni yetiştirme programında Müzik Performansı alt başlığı altında 9 ders(79 kredi) yer almaktadır. BU derslerin Müzik Alanı içindeki oranı % 45,7, tüm dersler içindeki oranı ise % 32,7’dir. En fazla krediye sahip olanlar; Koro (18 kredi), Piyano (14 kredi), Bireysel Çalgı (14 kredi) ve Orkestra/Oda Müziği (11 kredi)’dir. Koro dersinin Müzik Alanı içindeki oranı % 10,3; tüm dersler içindeki oranı % 7,5’tir. Piyano ve Bireysel Çalgı derslerinin Müzik Alanı içindeki oranı & 8,1, tüm dersler içindeki oranı ise % 5,7’dir.

Turkish Studies

Tablo 2. Avusturya'daki Programın Müzik Performansı Alt Alanında Yer Alan Derslerine İlişkin Bulgular

Dersin Adı	Dersin Toplam Kredisi (a)	a/b* %	a/c** %	a/d*** %
Piyano I-IV	4	11,4	6,4	4,3
Birinci Çalgı I-VI	15	42,9	24	16,3
İkinci Çalgı I-IV	4	11,4	6,4	4,3
Koro I-IV	4	11,4	6,4	4,3
Bireysel Ses Eğitimi I-IV	4	11,4	6,4	4,3
Gitar	1	2,9	1,6	1,1
Pop ve Jazz Söyleme I-II	2	5,7	3,2	2,3
Eğitim Müziği (gitar-piyano)	1	2,9	1,6	1,1
TOPLAM	35	100	56	38

*b: Müzik Performansı derslerinin toplam kredisi:35

**c: Müzik Alanı derslerinin toplam kredisi: 62,5

***d: Programda yer alan tüm derslerin kredisi: 92

Tablo 2'de görüldüğü gibi, Avusturya'daki müzik öğretmeni yetiştirme programında Müzik Performansı alt başlığında 8 ders (35 kredi) yer almaktadır. Derslerin, Müzik Alanı içindeki oranı % 56; tüm dersler içindeki oranı ise % 38'dir. Türkiye'ye göre Müzik Performansı derslerinin sayıca az olmasına rağmen müzik alanı derslerinin içindeki oranının yüksek olması dikkat çekmektedir. Avusturya'da Müzik Alanında Performansa daha çok önem verildiği söylenebilir. Bu dersler içerisinde en fazla krediye sahip olanlar; Birinci Çalgı (15 kredi), İkinci Çalgı (4 kredi), Koro (4 kredi) ve Piyano (4 kredi)'dir. Türkiye'de uygulanan programda, Müzik Alanı ve tüm dersler içinde en yüksek orana sahip ders Koro ikeni Avusturya'da Birinci Çalgı'nın çok önemli bir yeri olduğu görülmektedir. Barışeri, Özdek ve Can (2006)'ın çalışmalarının sonuçlarına göre Bireysel Çalgı dersinin süresinin artırılması önerilmiştir. Türkiye'de uygulanan programda Barışeri, Özdek ve Can (2006)'ın desteklediği şekilde yeterli biçimde geleneksel müziklerin de yer aldığı belirlenmiştir, Avusturya'daki programda ise geleneksel müziklere ilişkin bir ders bulunmamaktadır.

b) Müzik Pedagojisi

Tablo 3. Türkiye'deki Programın Müzik Pedagojisi Alt Alanında Yer Alan Derslerine İlişkin Bulgular

Dersin Adı	Dersin Toplam Kredisi (a)	a/b* %	a/c** %	a/d*** %
Piyano ve Öğretimi	3	7,7	1,7	1,3
Bireysel çalgı ve Öğretimi	3	7,7	1,7	1,3
Elektronik Org Eğitimi	2	5,1	1,2	0,7
Eğitim Müziği Dağarı	3	7,7	1,7	1,3
Özel Öğretim Yöntemleri I-II	7	17,9	4,1	2,8

Turkish Studies

Orkestra/Oda Müziği ve Yönetimi	3	7,7	1,7	1,3
Koro ve yönetimi	3	7,7	1,7	1,3
Oyuni Dans ve Müzik	2	5,1	1,3	0,7
Okul Deneyimi	4	10,3	2,4	1,6
Öğretmenlik Uygulaması	6	15,4	3,5	2,5
Okulöncesi Müzik Eğitiminde Genel Yaklaşımlar	3	7,7	1,7	1,3
TOPLAM	39	100	22,5	16,1

*b: Müzik Pedagojisi derslerinin toplam kredisi:39

**c: Müzik Alanı derslerinin toplam kredisi: 173

***d: Programda yer alan tüm derslerin kredisi: 240

Tablo 3'e göre, Türkiye'deki müzik öğretmeni yetiştirme programında, Müzik Pedagojisi alt alanında 11 ders (39 kredi) yer almaktadır. Derslerin Müzik alanı içindeki oranı % 22,5; tüm dersler içindeki oranı % 16,1'dir. Programda, Özel Öğretim Yöntemleri (7 kredi), Öğretmenlik Uygulaması (6 kredi) ve Okul Deneyimi (4 kredi) derslerine ağırlık verildiği görülmektedir.

Müzik Pedagojisi alanında en fazla kredisi olan derslerin, Müzik Alanı içindeki oranlarına baktığımızda; Özel Öğretim Yöntemleri % 4,1; Öğretmenlik Uygulaması % 3,5; Okul Deneyimi ise % 2,4'lük bir orana sahiptir. Tüm dersler içindeki oranları ise Özel Öğretim Yöntemleri % 2,8; Öğretmenlik Uygulaması % 2,5; Okul Deneyimi % 1,6'dır.

Tablo 4. Avusturya'daki Programın Müzik Pedagojisi Alt Alanında Yer Alan Derslerine İlişkin Bulgular

Dersin Adı	Dersin Toplam Kredisi (a)	a/b* %	a/c** %	a/d*** %
Orkestra Yönetimi I-III	1,5	11,2	2,4	1,6
Öğretim Teorileri ve Uygulama I-II	4	29,6	6,4	4,3
Sınıf Ortamında Staj I-II	3	22,2	4,8	3,3
Dans ve Hareket I-IV	2	14,8	3,2	2,2
Müzik ve Bilgisayar I-IV	2	14,8	3,2	2,2
Çocuk ve Gençlerin Ses Gelişimi	1	7,4	1,6	1,1
TOPLAM	13,5	100	21,6	14,7

*b: Müzik Pedagojisi derslerinin toplam kredisi:13,5

**c: Müzik Alanı derslerinin toplam kredisi: 62,5

***d: Programda yer alan tüm derslerin kredisi: 92

Müzik Pedagojisi alt başlığında kapsanan derslere bakıldığında, Avusturya'da derslerin, Türkiye'deki programa göre daha az olduğu (6 ders,13,5 kredi) görülmektedir. Derslerin Müzik Alanı içindeki oranı % 21,6; tüm dersler içindeki oranı ise % 14,7'dir. Ders sayılarındaki belirgin

Turkish Studies

farka rağmen, Müzik Alanı içinde kapladıkları yer açısından oransal bir denklik söz konusudur (Bkz. Tablo 3 ve Tablo 4).

İki program arasındaki ortak nokta; Müzik Pedagojisi alt alanında benzer derslerin ağırlıklı olmasıdır. Bu dersler, Öğretim Teorileri ve Uygulama (4 kredi) ve Sınıf Ortamında Staj (3 kredi) dersleridir. 6 dersten oluşan Müzik Pedagojisi alt alanında, bilgisayar dersinin müzikle birleştirilmiş olarak Müzik ve Bilgisayar adıyla yer alması göze çarpan diğer bir noktadır. Türkiye’de Bilgisayar dersi, Fakültelerin diğer bölümleriyle ortak zorunlu dersler kapsamında işlenmektedir.

Türkiye’deki programda Piyano ve Bireysel Çalgı derslerinin öğretimsel boyutuna ilişkin dersler de yer alırken Avusturya’da aynı durum söz konusu değildir. Bunun yanı sıra Türkiye’de Orkestra/Oda Müziği dersi hem performans hem pedagojik olarak verilmekte, Avusturya’da ise sadece pedagojik bir ders olarak yer almaktadır. İki program arasındaki benzer noktalardan bir diğeri de dans ve müzik ilişkisine dair bir dersin her iki programda da yer almasıdır.

b) Müzik Teorisi

Tablo 5. Türkiye’deki Programın Müzik Teorisi Alt Alanında Yer Alan Derslerine İlişkin Bulgular

Dersin Adı	Dersin Toplam Kredisi (a)	a/b* %	a/c** %	a/d*** %
Müziksel İşitme-Okuma-Yazma I-VI	22	50	12,7	9,2
Armoni-Kontrpuan-Eşlik I-IV	8	18,2	4,6	3,3
Müzik Biçimleri	3	6,9	1,7	1,2
Türk Müziği Çok Seslendirme	2	4,5	1,2	0,8
Eğitim Müziği Besteleme	3	6,9	1,7	1,2
Geleneksel THM	2	4,5	1,2	0,8
Geleneksel TSM	2	4,5	1,2	0,8
Çalgı Bakım Onarım Bilgisi	2	4,5	1,2	0,8
TOPLAM	44	100	25,5	18,1

*b: Müzik Teorisi derslerinin toplam kredisi:44

**c: Müzik Alanı derslerinin toplam kredisi: 173

***d: Programda yer alan tüm derslerin kredisi: 240

Tablo 5 incelendiğinde Türkiye’deki müzik öğretmeni yetiştirme programında, Müzik Teorisi alt başlığında 8 ders (44 kredi) yer almaktadır. Derslerin Müzik Alanı içindeki oranı % 25,5; tüm dersler içindeki oranı ise % 18,1’dir. Programda ağırlıklı derslerin, Müziksel İşitme-Okuma-Yazma (MİOY) dersi (22 kredi) ve Armoni-Kontrpuan-Eşlik (8 kredi) olduğu görülmektedir. MİOY dersinin, Müzik Teorisi derslerinin toplam kredisinin yarısını oluşturduğu, Müzik Alanı içinde % 12,7; tüm dersler içinde ise % 9,2’lik bir orana sahip olduğu görülmektedir. Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersinin Müzik Alanı içindeki oranı % 4,6; tüm dersler içindeki oranı % 3,3’tür. Programda geleneksel Türk müziklerine ilişkin derslerin teori boyutunda da yer aldığı görülmektedir. Ayrıca; öğrencilere Çalgı Bakım ve Onarım Bilgisi ile Eğitim Müziği Besteleme dersleri de verilmektedir.

Turkish Studies

Tablo 6. Avusturya'daki Programın Müzik Teorisi Alt Alanında Yer Alan Derslerine İlişkin Bulgular

Dersin Adı	Dersin Toplam Kredisi (a)	a/b* %	a/c** %	a/d*** %
Ton Bilgisi I-IV	6	54,5	9,6	6,5
İşitme ve Ritm Eğitimi I-IV	2	18,3	3,2	2,3
Form Bilgisi	1,5	13,6	2,4	1,6
Müzikanaliz	1,5	13,6	2,4	1,6
TOPLAM	11	100	17,6	12

*b: Müzik Teorisi derslerinin toplam kredisi:11

**c: Müzik Alanı derslerinin toplam kredisi: 62,5

***d: Programda yer alan tüm derslerin kredisi: 92

Tablo 6 incelendiğinde, Müzik Teorisi alt başlığında kapsanan derslerde Avusturya'da 4 ders (11 kredi) bulunmaktadır. Bu derslerin Müzik Alanı içindeki oranı % 17,6; tüm dersler içindeki oranı ise % 12'dir. Avusturya'daki programda kredisi en fazla olan dersler; Ton Bilgisi (6 kredi) ile İşitme ve Ritm Eğitimi (2 kredi)'dir. Bu iki dersin, Türkiye'deki MİOY dersinin bölünmüş şekli olduğu görülmektedir. Bu konuya ilişkin olarak Kalyoncu (2004) ve Töreyn (2004) de bu dersin bölünerek verilmesi gerektiği görüşünü desteklemektedirler.

Form Bilgisi dersinin her iki programda ortak bir ders olduğu görülmektedir. Avusturya'daki programda çalgı bakımı ve onarımı, besteleme, armoni-eşlik ve geleneksel müziklere ilişkin teorik dersler bulunmamaktadır. Ancak, Müzik Performansı başlığında Eğitim Müziği dersinin gitar ve piyano ile eşliklendirme şeklinde yapıldığı göz ardı edilmemelidir.

c) Müzik Tarihi

Tablo 7. Türkiye'deki Programın Müzik Tarihi Alt Alanında Yer Alan Derslerine İlişkin Bulgular

Dersin Adı	Dersin Toplam Kredisi (a)	a/b* %	a/c** %	a/d*** %
Müzik Kültürü	3	27,3	1,7	1,3
Genel Müzik Tarihi	3	27,3	1,7	1,3
Türk Müzik Tarihi	2	18,1	1,2	0,6
Güncel Popüler Müzikler	3	27,3	1,7	1,3
TOPLAM	11	100	6,3	4,5

*b: Müzik Tarihi derslerinin toplam kredisi:11

**c: Müzik Alanı derslerinin toplam kredisi: 173

***d: Programda yer alan tüm derslerin kredisi: 240

Müzik Tarihi alt başlığında kapsanan derslere ilişkin bulguların yer aldığı Tablo 7'de 4 ders (11 kredi) yer almaktadır. Derslerin Müzik Alanı içindeki oranı % 6,3; tüm dersler içindeki oranı ise % 4,5'tir. Müzik Kültürü, Genel Müzik Tarihi ve Güncel Popüler müzikler derslerinin Müzik Alanı içinde % 1,7, tüm dersler içindeki oranı % 1,3'lük bir orana sahip olduğu görülmektedir. Türk Müzik Tarihi dersinin ise Müzik alanı içindeki oranı % 1,2; tüm dersler

Turkish Studies

içindeki oranı % 0,6'dır. Türkiye'deki programda Müzik Tarihi alt başlığındaki derslerin 4 ayrı bölümde işlenerek, bir anlamda özele indirgenmiş olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Avusturya'daki Programın Müzik Tarihi Alt Alanında Yer Alan Derslerine İlişkin Bulgular

Dersin Adı	Dersin Toplam Kredisi (a)	a/b* %	a/c** %	a/d*** %
Müzik Tarihi I-II	3	100	4,8	3,3
TOPLAM	3	100	4,8	3,3

*b: Müzik Teorisi derslerinin toplam kredisi:3

**c: Müzik Alanı derslerinin toplam kredisi: 62,5

***d: Programda yer alan tüm derslerin kredisi: 92

Tablo 8'de görüldüğü gibi, Müzik Tarihi alt başlığında Avusturya'da 1 dersin (3 kredi) yer almaktadır. İki dönem verilen Müzik Tarihi dersinin Müzik Alanı içindeki oranı % 4,8; tüm dersler içindeki oranı ise % 3,3'tür. İki program arasındaki farklılığın, Türkiye'de Türk Müziğine ve kültürel mirasın aktarılmasına verilen önemden kaynaklandığı düşünülmektedir. Ancak Avusturya'da sadece Müzik Tarihi dersinin verilmesi yeterli görülmüştür. Kredi açısından Türkiye'den daha az olmasına rağmen, programda kapladığı oranın Türkiye'deki oranlara yakın olduğu görülmektedir.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Türkiye ve Avusturya'da uygulanan müzik öğretmeni yetiştirme programlarının pedagoji alanı bakımından farklılıkları ve benzerlikleri nelerdir? Alt problemine ilişkin bulgular ve yorum aşağıda verilmiştir.

Tablo 9. Türkiye'deki Programın Pedagoji Alanında Yer Alan Derslerine İlişkin Bulgular

Dersin Adı	Dersin Toplam Kredisi (a)	a/b* %	a/d** %
Eğitim Bilimine Giriş	4	11,4	1,7
Eğitim Psikolojisi	4	11,4	1,7
Öğretim İlke ve Yöntemleri	4	11,4	1,7
Türk Eğitim Tarihi	2	5,8	0,8
Ölçme ve Değerlendirme	4	11,4	1,7
Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	4	11,4	1,7
Sınıf Yönetimi	3	8,6	1,2
Rehberlik	4	11,4	1,7
Türk Eğitim Sistemi	3	8,6	1,2
Özel Eğitim	3	8,6	1,2
TOPLAM	35	100	14,6

*b: Pedagoji derslerinin toplam kredisi:35

**d: Programda yer alan tüm derslerin kredisi: 240

Turkish Studies

Tablo 9 incelendiğinde, Türkiye’deki müzik öğretmeni yetiştirme programının Pedagoji Alanında 10 ders (35 kredi) bulunmaktadır. Derslerin tüm dersler içindeki oranı % 14,6 olarak bulunmuştur. Programda belirgin bir şekilde ön planda olan ders bulunmamaktadır. En çok ağırlığa sahip olan derslerin Pedagoji alanındaki oranlarına baktığımızda; 4’er krediye sahip olan Eğitim Bilimine Giriş, Eğitim Psikolojisi, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Ölçme ve Değerlendirme, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı ile Rehberlik derslerinin % 11,4’lük bir orana sahip olduğu görülmektedir. Bu derslerin tüm dersler içindeki oranları ise % 1,7’dir. Ayrıca programda Türk Eğitim Tarihi (2 kredi) ve Türk Eğitim Sistemi (3 kredi) gibi ulusal eğitim tarihi ve yapısına ilişkin dersler de yer almaktadır.

Tablo 10. Avusturya’daki Programın Pedagoji Alanında Yer Alan Derslerine İlişkin Bulgular

Dersin Adı	Dersin Toplam Kredisi (a)	a/b* %	a/d** %
Meslek Eğitimine Giriş I-II	3	10,7	3,3
Meslek Eğitimi I-V	5	17,9	5,4
Meslek Öğretim Kuramları I-II	3	10,7	3,3
Diğer Sosyal Bilimlerde Meslek Eğitimi I-II	3	10,7	3,3
Sınıf Yönetimi ve Uygulama I-II	3	10,7	3,3
Diğer Özel Alan Pedagojileri I-II	3	10,7	3,3
Proje-Tasarı I-II	6	21,4	6,4
Alan Eğitimi Semineri	2	7,2	2,1
TOPLAM	28	100	30,4

*b: Pedagoji derslerinin toplam kredisi:28

**d: Programda yer alan tüm derslerin kredisi: 92

Tablo 10 incelendiğinde, Avusturya’daki müzik öğretmeni yetiştirme programında 8 ders (28 kredi) yer almaktadır. Bu derslerin tüm dersler içindeki oranı ise (% 30,4) dikkat çekici düzeyde yüksektir. Avusturya’da pedagoji derslerinin çoğunlukla meslek eğitime yönelik olduğu görülmektedir. İki program arasında ortak kabul edilebilecek 2 ders, Sınıf Yönetimi ve Öğretim yöntemlerine ilişkin derslerdir. Türkiye’de 10 pedagoji dersinden, kredi açısından ön plana çıkan bir ders bulunmazken, Avusturya’da 8 ders içerisinde, Proje-Tasarı (6 kredi) Meslek Eğitimi (5 kredi) derslerine ağırlık verildiği görülmektedir. Avusturya’da pedagoji dersleri tüm derslerin 1/3’ünü oluştururken, Türkiye’de bu oranın % 14,6’da kaldığı belirlenmiştir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Türkiye ve Avusturya’da uygulanan müzik öğretmeni yetiştirme programlarının müzik (genel) alanı ve pedagoji alanı haricindeki diğer dersler yönünden benzerlikleri ve farklılıkları nelerdir? Alt problemine ilişkin bulgular ve yorum aşağıda verilmiştir.

Turkish Studies

Tablo 11. Türkiye'deki Programın Diğer Dersler Alanında Yer Alan Derslerine İlişkin Bulgular

Dersin Adı	Dersin Toplam Kredisi (a)	a/b* %	a/d** %
Türkçe Sözlü ve Yazılı Anlatım	4	12,5	1,7
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	4	12,5	1,7
Yabancı Dil: İngilizce	6	18,8	2,5
Felsefe	3	9,3	1,3
Bilgisayar I-II	10	31,3	4,7
Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	6,3	0,8
Topluma Hizmet Uygulamaları	3	9,3	1,3
TOPLAM	32	100	14

*b: Diğer başlığı altındaki derslerinin toplam kredisi: 32

**d: Programda yer alan tüm derslerin kredisi: 240

Tablo 11'deki bulgular incelendiğinde, Diğer Dersler başlığı altında 7 dersin (32 kredi) bulunduğu görülmektedir. Bu derslerin tüm dersler içindeki oranı % 14 olarak bulunmuştur. En fazla krediye sahip dersler Bilgisayar (10 kredi), Yabancı Dil: İngilizce (6 kredi), Türkçe Sözlü ve Yazılı Anlatım (4 kredi) ve Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi (4 kredi)'dir. Tüm dersler içindeki oranlara baktığımızda ise Bilgisayar % 4,7; Yabancı Dil: İngilizce % 2,5; Türkçe Sözlü ve Yazılı Anlatım ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi % 1,7'lik bir oranla programda yer almaktadır.

Tablo 11. Avusturya'daki Programın Diğer Dersler Alanında Yer Alan Derslerine İlişkin Bulgular

Dersin Adı	Dersin Toplam Kredisi (a)	a/b* %	a/d** %
Güzel Konuşma Eğitimi	0,5	33,3	0,5
Davranış Eğitimi	1	66,7	1,1
TOPLAM	1,5	100	1,6

*b: Diğer başlığı altındaki derslerinin toplam kredisi:1,5

**d: Programda yer alan tüm derslerin kredisi: 92

Tablo 12'de görüldüğü gibi, Avusturya'daki müzik öğretmeni yetiştirme programında Diğer Dersler başlığı altında 2 ders (1,5 kredi) yer almaktadır ve tüm dersler içindeki oranı % 1,6'dır. Programda, Davranış Eğitimi (1 kredi) ve Güzel Konuşma (0,5 kredi) gibi öğretmenlik mesleği ile doğrudan ilişkisi olduğu düşünülen derslere yer verilmiştir. İki ülkenin programları arasındaki en belirgin farkın Diğer Derslere ilişkin bulgularda olduğu görülmektedir. Türkiye'de bu derslerin; programda oldukça büyük bir orana sahip ve çoğunlukla genel kültür olarak nitelendirilebilecek özellikte dersler olması dikkat çekicidir. Ayrıca lisans düzeyindeki bir programda, Türkçe ve Yabancı dil dersinin yer alması da iki ülkenin eğitim sistemlerindeki temel farklılıklardan biri olarak göze çarpmaktadır.

Turkish Studies

4. Sonuç ve Öneriler

4.1. Sonuçlar

Çalışmada elde edilen bulgulara göre; Türkiye’de Müzik Performansı alt alanında Koro, Avusturya’da ise Bireysel Çalgı dersinin daha ağırlıklı olduğu ve performans derslerinin daha büyük yer kapladığı görülmüştür. Türkiye’de geleneksel müziklere ilişkin dersler ile Piyano ve Bireysel Çalgı derslerinin öğretimine yönelik derslerin de yer alırken Avusturya’da yer almamaktadır. Avusturya’da MİOY dersinin bölünmüş bir şekilde ve 4 döneme yayılarak verildiği görülmüştür. Ayrıca Müzik Tarihi alt alanında Türkiye’de 4, Avusturya’da sadece 1 ders bulunmaktadır. Genel olarak Müzik Alanında Türkiye’de 32 ders (173 kredi), Avusturya’da 19 ders (62,5 kredi) bulunduğu görülmüştür.

Pedagoji alanda yer alan derslerin Avusturya’daki programda tüm derslerin yaklaşık 1/3’ünü oluşturduğu, Türkiye’de ise % 14,6 oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Avusturya’da meslek eğitime daha çok ağırlık verildiği, Türkiye’de farklı olarak Türk Eğitim Sistemi, Türk Eğitim Tarihi, Ölçme ve Değerlendirme, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, Rehberlik gibi derslerin yer aldığı görülmüştür. Genel olarak Pedagoji alanında Türkiye’de 10 der (35 kredi), Avusturya’da 8 ders (28 kredi) yer almaktadır.

Diğer Dersler alanında Türkiye’deki derslerin çoğunlukla genel kültür dersleri olduğu, Avusturya’da ise öğretmenlik mesleğine ilişkin dersler olduğu belirlenmiştir. Türkiye’deki Bilgisayar dersi fakültenin diğer bölümleri ile ortak zorunlu dersler kapsamında bilgisayar kullanma becerisine ilişkin bir ders olarak verilirken Avusturya’da Müzik ve Bilgisayar adıyla Müzik Pedagojisi altında verilmektedir. Genel olarak Diğer Dersler alanında Türkiye’de 7 ders(32 kredi), Avusturya’da 2 ders (1,5 kredi) bulunduğu saptanmıştır.

4.2. Öneriler

Çalışmada ulaşılan sonuçlara dayanarak Türkiye’deki müzik öğretmeni yetiştirme programında Bireysel Çalgı dersinin saatinin artırılması, performans derlerine ağırlık verilmesi, MİOY dersinin alt alanlara ayrılarak daha geniş kapsamlı işlenmesi önerilebilir.

Pedagoji derslerine ve uygulamalarına daha çok ağırlık verilmeli, öğretmenlik mesleğine ilişkin uygulamalı dersler artırılarak, öğrencilerin üstün bir donanımla mezun olmaları sağlanmalıdır. Pedagoji alanındaki derslere ilişkin yeni araştırmalar yapılmalı, ihtiyaçlar doğrultusunda dersler yeniden belirlenerek programdaki etkililikleri artırılmalıdır.

Türkiye’deki müzik öğretmeni yetiştirme programı, Diğer Dersler açısından sahip olduğu yoğun ders yükünden arındırılarak daha sade ve öz bir hale getirilmeli, öğretmenlik mesleğinden kopuk olmayan derslere yer verilmelidir. Bilgisayar dersi, Müzik teknolojisi kapsamında düşünülerek içeriği yeniden gözden geçirilmelidir. Programda yer alan derslerin her birinin mesleki yaşamda kullanılabilirliğinin test edilip, lisans programının yeniden ele alınmalı, yoğun ders yükünün hafifletilerek öğrencilere performans derslerine çalışabilmeleri için zaman yaratılmalıdır.

KAYNAKÇA

- ACİM, S. “Müzik Eğitimi Programları “Elektronik Org Eğitimi” Dersinin Amaçlarının Yeniden Gözden Geçirilmesi”,**8. Ulusal Eğitim Bilimleri KurultayıKitabı**, Malatya, 2004, s.492-493.
- AKGÜN, G. (2006). “Müzik Öğretmenlerinin Lisan Eğitimlerinden Ve Çalışma Ortamlarından Kaynaklanan Sorunları”, **Kastamonu Eğitim Dergisi**, C:14, S:2,(2006).

- BARIŞERİ, N., ÖZDEK, A. ve CAN, M. “Müzik Öğretmenliği Lisans Programı geliştirme Çalışmaları”,Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, 26-28 Nisan 2006, Pamukkale Ün. Eğt. Fak. Denizli.
- BERKİ, T. ve KARAKELLE, S. 2006-2007 “Öğretim Yılında Uygulamaya Konulan Merkezi Müzik Öğretmenliği Lisans Programının İncelenmesi”,Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 23-25 Eylül 2009, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- BOZKAYA, İ. “Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Üzerine Bir Değerlendirme”. Türkiye’de Bugünden Yarına Müzik Eğitimi Sempozyumu, Aralık 2010, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- BULUR, E. “Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Uygulanan “Müzik Biçimleri” (Form Bilgisi) Ders İçeriklerinin Karşılaştırılması”, Türkiye’de Bugünden Yarına Müzik Eğitimi Sempozyumu, Aralık 2010, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- ÇEVİK, D. B. “Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretmenliği Lisans Programına İlişkin Düşünceleri”, Türkiye’de Bugünden Yarına Müzik Eğitimi Sempozyumu, Aralık 2010, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- DOĞAN, İ. “Türkiye’de Müzik Eğitimi Ve Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sorunu”, Türkiye’de Bugünden Yarına Müzik Eğitimi Sempozyumu, Aralık 2010, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- DÜNDAR, M. “Müzik Öğretmeni Yetiştirmede Alanda Eğitim”, **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, C.23, S:1, (2003), s.59-67.
- GÜN DURU, E. ve KÖSE, H. S. “Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Yapılanma Modelleri”, **e-Journal of New World Science Academy**, C.7, S:3, (2012). s.235-245.
- GÜN, E. ve KARAKELLE, S. “Karşılaştırmalı Müzik Eğitimi: Türkiye, Belçika, Hollanda”, 3. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu, 16-17 Nisan 2012, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- KALYONCU, N. (2004). “Müzik Öğretmeni Yeterlikleri ve Güncel Müzik Öğretmenliği Lisans Programı”, **1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildiri Kitabı**, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta, 2004, s.510-525.
- KALYONCU, N. “Eğitim Fakültelerinde Uygulanan Müzik Öğretmenliği Lisans Programının Revizyon Gereçleriyle Tutarlılığı”, **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, C:25, S:3, (2005). s.207-220.
- KÜÇÜKÖNCÜ, Y. “Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Müzik Öğretmeni Adayı Öğrencilere Olan Etki Ve Katkılarının İncelenmesi”, Türkiye’de Bugünden Yarına Müzik Eğitimi Sempozyumu, Aralık 2010, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- TÖREYİN, A. M. “Türkiye’de XXI. Yüzyıl Koşullarına Göre Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Yapılması Gereken Değişiklikler ve Bir Model Önerisi”, 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu, Nisan 2004, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. **Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, seçkin yayınları**, Ankara, 187, 2005.
- YÖK. **Eğitim fakültesi müzik öğretmenliği lisans programı**, YÖK Yayınları, Ankara, 1998.